

Winston Churchillplein (Gent, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2017E49

Mei 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Clara Thys

Wetenschappelijke begeleiding: Gunter Stoops, Stadsarcheologische Dienst Gent

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.4 Conclusie	6
Deel 3: Bibliografie.....	7

FIGURENLIJST (2017E49)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
---	---

TABELLENLIJST (2017E49)

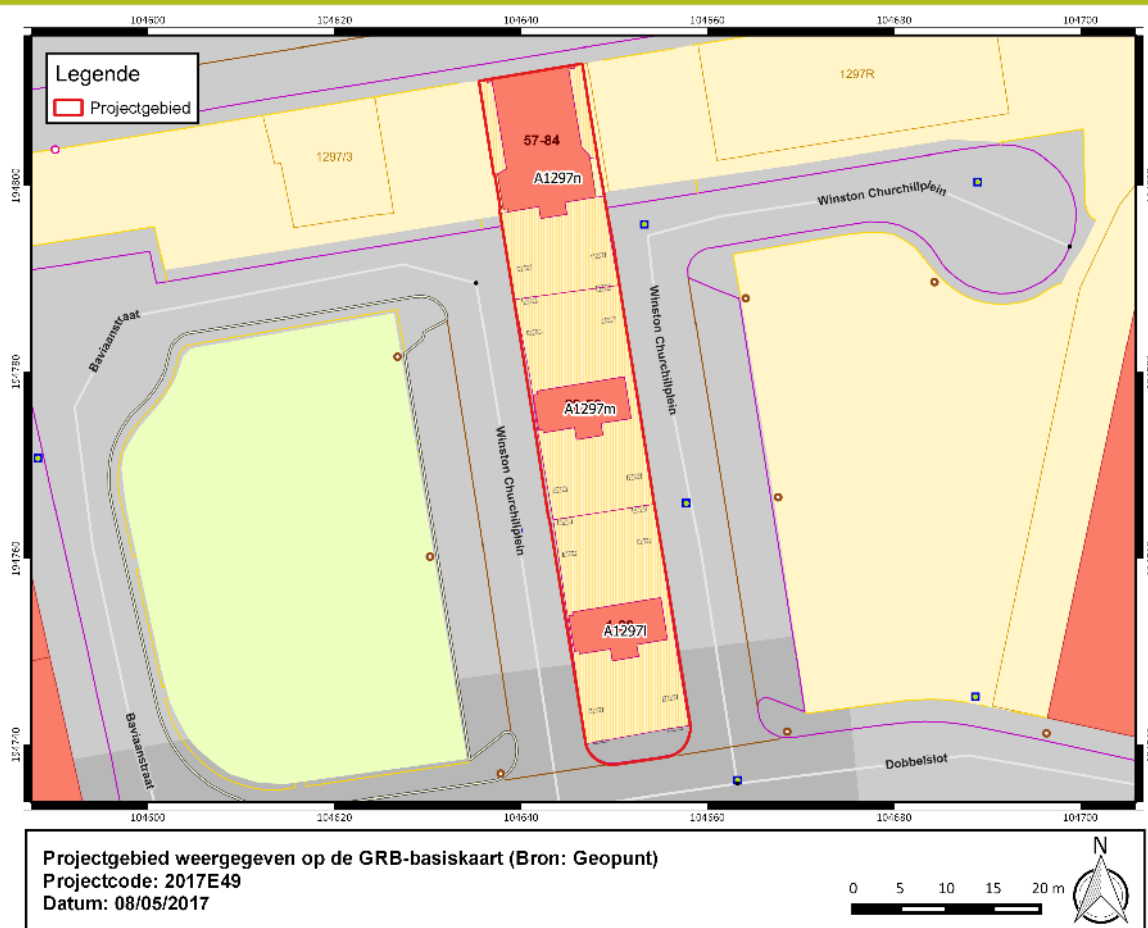
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	WoninGent CVBA Brusselsesteenweg 479 9050 Gentbrugge	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Gent
	Deelgemeente	/
	Postcode	9000
	Adres	Winston Churchillplein
	Toponiem	Winston Churchillplein
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 104587 Y _{min} = 194733 X _{max} = 104705 Y _{max} = 194816
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Gent, 1 ^e Afdeling, Sectie A, nr's 1297n, 1297m, 1297l Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

In het kader van de geplande realisatie van een appartementsgebouw aan het Winston Churchillplein te Gent, provincie Oost-Vlaanderen, werd een bureauonderzoek opgesteld om tot een bekrachtigde archeologienota te komen die bij de vergunningsaanvraag gevoegd kan worden. Het onderzoeksterrein is ca. 8400m² groot; er bevindt zich momenteel een appartementsgebouw op het terrein, dat deel uitmaakt van de wijk Groene Briel. Het geplande project omvat de afbraak van de bestaande bebouwing, met behoud van de kelders en funderingspalen, die worden gebruikt voor de aanleg van een nieuwe appartementsblok. Daarnaast wordt ook nieuwe riolering en septische- en regenwaterputten aangelegd tussen de bestaande funderingspalen en kelders. De geplande appartementen zullen zich aldus op exacte dezelfde locatie situeren als de huidige bebouwing.

Omwille van de geplande werken kan men er van uitgaan dat het bodemarchief enkel ter hoogte van de nieuwe riolering, regenwater- en septische putten bedreigd is. Gezien de precieze locatie van de riolering en putten pas wordt bepaald na afbraak van het gebouw (er is tot op heden slechts een schets beschikbaar van het rioleringsplan), wordt het volledige plangebied beschouwd als bedreigd door de geplande ingrepen.

Het projectgebied bevindt zich in stedelijk gebied van stad Gent. De Quartair Geologische Kaart geeft aan dat het projectgebied gekenmerkt wordt door een quartaire opbouw bestaand uit een fluviale afzetting van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holocene. Het projectgebied is gelegen in het bekken van de Gentse kanalen, ten noorden van de Lieve en de Leie, ten zuiden van het Verbindingskanaal. Het plangebied zelf heeft een relatief vlak verloop en ligt op een hoogte van ca. 7 m TAW. In het zuiden bevindt zich de Blandijnberg die een hoogte bereikt van 40m TAW. Archeologie wordt hier dicht bij het oppervlak, net onder de teelaarde, verwacht.

Cartografisch onderzoek toont aan dat het terrein zeker sinds de tweede helft van de 16de eeuw tot nu bebouwd is geweest. Mogelijks werd het projectgebied reeds bebouwd in de 13de eeuw, vanaf de uitgraving van de Tichelrei ten oosten van het plangebied. De huidige appartementsgebouwen werden opgericht in de jaren 1950.

Hoewel er zich geen CAI-indicatoren binnen de grenzen van het plangebied bevinden, zijn er verschillende archeologische indicatoren geregistreerd vanaf zo'n 75m afstand van het terrein. Zo'n 100m ten westen werd bij een opgraving door BAAC in 2012 aan de Sint-Margrietstraat Laat-Middeleeuwse woningresten aangetroffen. Zo'n 75m ten zuiden werd een motte blootgelegd in de jaren 1970. Ook zo'n 100m ten oosten werd een motte aangetroffen. Ten noorden van het projectgebied ten slotte werden Vroeg-Middeleeuwse vondsten aangetroffen die mogelijks wijzen op bewoning van het gebied vóór de vestiging van de fraters van de derde orde van Sint-Franciscus in 1456.

2.3 Gemotiveerd advies

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het projectgebied een archeologisch potentieel heeft; toch wordt hier afgezien van verder archeologisch onderzoek, en dit voornamelijk obv. de verstoringshistoriek van het terrein en de aard van de geplande werken.

De verstoringshistoriek van het terrein geeft te kennen dat eventuele archeologische resten, die hier op basis van de geologische kenmerken oppervlakkig verwacht worden, grotendeels verstoord zullen zijn. Vanaf het midden van de 20ste eeuw is het projectgebied volledig bebouwd en verhard, inclusief onderkelderingen en funderingen. Eventuele archeologie zal hier vermoedelijk grondig omwoeld en vergraven zijn geweest.

Voor de constructie van het geplande appartementsgebouw worden de bestaande kelders en funderingen als het ware hergebruikt. De enige ingreep die eventueel ongeroerde bodem bedreigt, is de aanleg van de riolering en septische- en regenwaterputten. Deze ingrepen zijn echter beperkt in oppervlakte en zeer lokaal; het potentieel op kennisvermeerdering is hier erg klein.

Het merendeel van de geplande ingrepen vindt plaats in reeds geroerde grond en de ingrepen waar wél ongeroerde grond verstoord wordt zullen geen nuttige kenniswinst opleveren. Gelet op voorgaande argumenten mag duidelijk zijn dat enig verder onderzoek met ingreep in de bodem, in het beste geval, zeer beperkte archeologische sporen zal blootleggen. Hierbij zal elk ruimtelijk inzicht en elke context zoek zijn. Verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken zal met aantoonbare zekerheid niet leiden tot nuttige kenniswinst.

Alle nuttige en noodzakelijke onderzoeken werden uitgevoerd.

Uiteraard moet wel gewezen worden op de bestaande archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.4.1 van de vigerende wetgeving met betrekking tot het onroerend erfgoed.

2.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de sloop en vervanging van een appartementsgebouw aan het Winston Churchillplein te Gent, provincie Oost-Vlaanderen. Op basis van de verstoringshistoriek van het terrein en de aard van de geplande werken wordt hier geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt